

Locuint'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

in

Strat'a tragatorului [E. J. vészutó], Nr. 5.

Scriorile nefrancate nu se voru primi decata numai de la corepunzintii regulari ai „Federatiunii.” Articili transisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politico, literar, comercial si economic.

Va esî Mercuri-a, Veneri-a si Dominec'a.

Invitare de prenumeratiune

la diuariulu politico

„FEDERATIUNEA”
pre semestrulu II. (iuliu—decembrie)
1872.

Incependum-se cu 1. iuliu 1872. st. v. semestrulu alu II. (iuliu—dec.) rogâmu pre doritorii de a avea acestu diurnal, sè binevoiesca a grabi cu prenumeratiunea pâna la acestu terminu, pentru că de una parte sè ne scimă orientă in privint'a numerului exempliarilor ce vomu avea a tiparí, éra de alta parte sè potemu incungurá ori ce neregularitate in speditiunea diuariului. Totu-deuna-data rogâmu pre domnii abonati, cari sunt in restantia cu pretiulu de prenumeratiune, sè grăbesca a-si refui socotelele pâna la terminulu de mai susu, pentru că sè nu ni se adauga gretatîle si d'in aceasta parte. — Condițiunile remanu cele vechie.

Invenitorilor satesci, adeverindu lips'a mediocelor, se va dâ si pre venitoriu cu pretiulu scadiutu, adeca pre 3 lune 2 fl. v. a., pre 6 lune 4 fl. v. a., pre anulu intregu 8 fl. v. a. Gratificatiunile se facu numai celoru lipsiti de tote mediocele materiale, avendu a refus numai costulu postale in suma de 1 fl. v. a.

In fine rogâmu pre DD. abonatii nostri sè scria legiblu numele, locuint'a si post'a ultima, ér' cei ce posedu adresse litografate sè binevoiesca a allaturá in epistolele de prenumeratiune, seu a lipi pre cuponele asemnatelor postale câte una adresa litografata.

Redactiunea.

Scire electr. partice a „Feder.”

Data in Sighetu (Marmati'a) 5. iuliu 9 ore d'in dt
Sosita in Pest'a " 10 , 30 m. ,

In cerculu elect. alu Visierului s'a alessu deputatu prin aclamatiune cu voturi unanime : Petru Mihali, éra in cerculu elect. alu Siugatagului contr'a candidatului stangei magiare Petru Rednicu cu majoritate de 332 voturi fu alessu deputatu : Vasiliu Iurc'a.

Pest'a, 24. iuniu 1872.
6. iuliu

Alegere, cea mai mare parte, s'a facutu in Ungari'a si dupa resultatulu de pana acum majoritatea parlamentaria este deplinu assecurata ministerului. Numerulu deputatilor alessi pana asta-di face 345, d'entre cari 221 guvernamental si 124 se tienu de celle patru fractiuni alle oppositiunii, adeca : centrulu stangei, stang'a estrema, natiunali si reformistii. Daca alegere, cari sunt inca a se face, ar veni tote a immari contingentulu oppositiunii, acest'a neci atunci nu ar avea majoritatea. Immensele sfortiari alle partitei guvernamentali sprignita de guvern prin tote mediocele possibili : morali si nemorali, pressiune si coruptiune, contribuia multu pentru a se ajunge acestu resultat. Daca alegere s'ar fi facutu fara ingerintia d'in partea organelor administrative, si mai alessu daca ar fi lipsit coruptiunea potentata in modu nemai pomenit si resultatulu ar fi de securu cu totulu altulu. De altmintrea, de s'ar numeră tote voturile d'in tierra, căte se dedera pentru deputatii oppositiunii si s'ar assemenea cu

celle date deputatilor guvernamentali, proporțiunea ar fi cu totulu alt' decum este ceea ce rezulta d'in nrulu deputatoru alessi 221 : 124, ci ar fi, de nu intorsa, oca pucinu egale, cu tote că, d'in voturile deputatorilor guvernamentali, cele mai multe sunt cumpărante cu buini bani sau cu felurite ecuvalente, ceea ce totu un'a este. Totu-si press'a guvernamentale nu se sfiese a se laudă preste mesura, că majoritatea guvernamentale este impunetoria, că tierr'a s'a declaratu pentru guvern si că prin urmare d'ins'a desaproba si condamna oppositiunea. Vorbe sece, vorbe sucite, Singurulu adeveru in tote acestea este, că partit'a guvernamentale este in mare majoritate, dar' că acest'a ar fi criteriu intelligentie, a priceperii alegatorilor si inca neinfluentati, adeca necapacitati cu poterea toporului si a mamonului, acest'a este minciun'a cea mare. Ce vorbiti, ddi guvernamentali, de pricepere ? Vai de lume ! si de priceperea bietului poporu neinstruitu ! Generatiunivoru trecepâna va ajunge poporulu a-si cunoscere adeveratele sale interese. Bani ce se dau pentru seductiune si adasare, de s'ar da in totu anului numai pre jumetate pentru instructiunea poporului, acestu-a de siguru nu ar mai sprigini unu singuru minutu cu votul său pre unu guvern, ce, pre df ce merge, i forfecă drepturile si libertatile, fără că sè staruesca a-i usioră macaru sarecinele celle aproape nesupportabile. Dar' apoi politic'a lui cea impiutoria facia de natiunalitatate patriei ? In daru se opintesce tota osta guvernamentale a bucină triumfulu său in câteva cercuri elect. ce le perdu partit'a natiunale romana. Se scie bine cum. Sè nu uite inse guvernul magiaru, că acelle cercuri elect. inca, a fara de unulu, n'alessera magari, ci alessera romani, ce e dreptu romani deachisti guvernamentali, dar' totu romani, si acésta sè nu o perdia d'in vedere neci onorabilii nostri collegi romani deachisti, daca la intemplare ar perde-o d'in vedere guvernul, care bucurosu ignoredia faptulu acestu-a. La parte cestiunea de statu, ce poporulu nu o intellege, dar' cestiunea de natiunalitate, de libertate natiunale, poporulu nostru au parasitudo neci se va lapedă de ea in veci, ori cătu voru latră catiellele officiose, cari se bucura de favorea d'a-si poté veri flitolu in ollele celle cu carne alle guvernului. Pesci si cepele Egipetului nu potu face ca romanulu sè-si uite de limb'a si natiunalitatea sa, de drepturile si libertatile sale natiunali, cei ce se amagescu a crede că romanulu se saturu cu ideea statului magiaru si se multiumesce numai cu libertatea individuala, acei-a se insiella si pre sine si pre altii. Toti gusiati, schiopii si alti ologi politici de s'ar frementa ca sè faca lumea a crede acésta, minciuna este, minciuna remane si minciunosi sunt ei to ti legiunarii gusiati politici, imbecilli si impotenti.

Deachistii striga „Osanna !“ pentru că au cucerit pana acum, 28 cercuri electorale, de la oppositiune. Nu intellegemu atât'a bucuria. Că voru avea majoritatea d'in sessiunea trecuta, sau majoritate inca si mai mare, nu multu importa. Unde domnesce disciplina de feru, provenita nu d'in uniune spiretuală ori politica, ci mai vertosu d'in comunitatea intereselor materiali si ambitiuni, egoistic, unde membrii partitei sunt incensurati, asociati, partasi la functiuni publice si felurite concesiuni, unde cleiulu intereselor materiali si personali i lipesc de olalta, acolo totu un'a este a domnii cu majoritate de 2, 3 voturi sau cu majoritate de 50—100 voturi. Ar importa multu si ar fi de folosu tierrei si libertatilor constitutiunali daca acésta massa de voturi, de sf' unita strinsu in cestiunea de statu, s'ar grupa cellu pucinu in cestiune de reforme interne in giurul amicilor libertatii poporului, aici cellu pucinu de s'ar mai largi caten'a cea de feru, care i stringe pana la sugrumarea libertatii conștiinției si a convingerilor individuali. Se vorbesce că partit'a deachistilor inspaimantata de majoritatea ce are, vre sè se desfaca in fractiuni cu principie mai liberali, noi ince nu credem in asemenea fatiarie, neci in

Treiul de Prenumerat	Pre trei lune	8 d. v.
Pre sase lune	8	
Pre anulu intregu	12	
		Pentru România :
	pre a. intregu 30 Fr. = 80 Lei =	
	" 6 lune 16 " = 16 " "	
	" 3 " = 8 " "	
		Pentru Insertiuni :
	10 or. de linia, si 30 or. taxa timbra pe harta fisece-care publicație separatu. In locuțu deschis 20 or. de linia.	
	Unu exempliaru costa 10 cr.	

fusiunea ce se dice că are sè se faca intre Desa si Giczi, pentru că intre acesti-a stau tesutii : colo Tisaistii, & aici falang'a mamelucilor guvernamentali, si, — in cătu pentru cestiunea de natiunalitate, ori de autonomia Transilvaniei, — aceste doi corifei stau pan'acum amendoi pre terenul negatirii, asemenea si d'impreuna cu guvernul, pana candu ? vomu vedé. De altmintres gruparea deputatilor se va face numai dupa deschiderea dietei, pana atunci nemica positivu nu se poate dice neci a se face conjuncture si coniecture, ci a sta in pozitüne reservata, observandubine ce se pregatesce.

Partitele (unionisti si natiunalii) in diet'a Croației se paru a se fi impacatu, sau cellu pucinu a fi adoptatuu unu felu de modus vivendi, pana la timpulu in carei se voru discute cestiunile, pentru cari au cursu lupt'a cea invensiunata. Modificatiunea legii de impacatiune (1868) nu va intempiná mari difficultati, pentru că differintia principiale nu essiste intre partite; cestiunea financiale se crede a fi mai grea de deslegatu, că-ci natiunalii tindu la emanciparea financiale a Croației de Ungari'a, bine sciindu că de la acésta depinde ulteriora desvoltare a situatiunii. Magarii si magiaronii voru strigá in gur'a mare că Croația se raca fără ajutoriulu materiale allu Ungariei bogate are sè pera de fome, dar' Croații nu voru sè o credia, precum nu voru sè credia o data cu capulu neci Ardelenii asemenea doctrina falsissima nescocita spre ametrea celoru simpliculi.

De altmintrea diet'a Croației lucra mereu si nu se abate de la ordine, asié intentiunea uniuinistilor guvernamentali. Delegatiile sunt de delegati, si numai dupa aceea sè se discuta a supr'a adressei, au fostu respinsa. In comisiunea de adresa se alessera natiunali si numai unu singuru uniuinistu, cu tote ca pâna aci partitele se preventiu cu omenia si curtenire. Suaviter in forma, fortiter in re.

Deputati alesi.

In Turd'a (Ardelu) s'a alessu opos. Ladislau Tisza ; in Maramuresiu cerculu Visieului deachistulu Petru Mihali cu acclamatiune, in cerculu Slugatagu deachistulu Basiliu Iurc'a ; in Hustu deachistulu Eugeniu Popovits : in Sighetu opp. Ant. Beczo ; in Gyergyó-Szt. Miklos opp. Antoniu Boér ; in Clusiu deachistii c. Emanuil Péchy si Ionu Hajos ; in scaun. Cinecului (Ardéln) deachistii Dörr si Mangesius ; in cerc. Teciu opp. Várady.

Epistola deschisa către D. Eugeniu de Mocioni!

Subscrisulu cu ocasiunea alegerei de Deputatu in St. Nicolau-Mare fiindu de facia, intielegundu despre subscrisele puncte, am onore a face urmatoru interpellatiune :

1. Este adeveratu cum-că D. Vostra venindu pre cale către St.-Nicolau-Mare pentru de a vi dâ ratinua despre activitatea că fostu Ablegatu alu cerculu elect. de St.-Nicolau-Mare, la Perjamos vi-a essutu innainte duoi Preuti serbi cari au cerutu 1200 fl. că spese facute in causă reescrî si de Ablegatu ?

2. Este adeveratu, cum-că totu Preutii de sub punctul primu, cu osasiunea candidaturei a cerutu 5000 fl. dicundu „că daca li Veti dâ acésta suma ve asigura despre reescrî ?“

3. Este adeveratu cum-că D. Vostra ati respusu : cum-că Nationalitatea nu se cumpera pre bani, si daca voescu sè ve aléga, sè ve aléga, că-ci dupa alegere sciti că ipsece poporului ?

4. Este adeveratu : cum-că acestei Preuti ar fi fostu serbi, s'an fost'a vre unul si romanu ?

Daca tote aceste sunt adeverate, am onore a ve rogá in interesulu nationalu pie calea jurnalistica, că se benevoiti a ni face cunoșcutu numele si locuint'a aceloru-a, că sè potemu destinge natiunalii adeverati, si la acestei conduceri sè li potemu pune pre frunte marc'a de vindictori ai causei natiunali.

O Beba, la 4. iuliu, 1872.

Sofroniu Popovicu,
Preutu romanu.

Zernesti, in 20. iuniu 1872.

Dom. Red. ! Fiindu-că cu ocazia publicarii respunsului meu d'in 17-39 maiu a. c. inserat in Nru 58 alu pretuiului Dv. diuarin „Federatiunea“ d'in a. c. datu la corespondintia Dlui „Delta“ publicata in „Fed.“ de la 12 24 maiu a. c., ati afiatu de bine a lasă atara d'in acel respunsu alu meu, partea referitora person'a Dlui „Delta“ — precum atinserseti d'in acela motivu că acel D. „Delta“ n'ar fi predominiu de patimile, ce-i atribuisem lui in respunsula meu, si fiindu-a de alta parte in „Nota“ ceati binevoit u face la susmentionatul meu respunsu, me asigurafi si despre aceea, „că pre acolo s'ar fi facundu multu abusu cu numele si positiunea mea,“ că-ci uumai innainte cu 10—15 dile ati fi vedintu insu-si Dv. o scrisore privata de la „unu Polinicellu“ d'in Brasiovu, adresata unei „Illustratii“ d'in Pest'a, in privinti a alegerilor de ablegati dietali in Brasiovu, in care intre altele, — ar' figură si numele meu intr'unu modu compromisitoriu; asié dar' onorea mea me silesce de nou, Domnule Redactoru, la urmatoriele duoe reflesioni, pre cari ve rogu să binevoiti a le inseră in pretiuul Dv. diuaru, si anume :

1. Că de-sf nu sum omulu resbunării, totu-si in ce'a ce privesco lasarea afara a acelui părți d'in respunsulu meu la corespondintia Dlui „Delta“, care se referesce la person'a lui, — d'in acea privintia, că pre langa una procedere că ace'a, — candu adeca se publica cele mai nerusurate incriminari strinsu personali, — aruncate asupr'a mea d'in partea Dlui „Delta“, totu pre atunci de alta parte, se lasa afara d'in respunsulu meu cele mai esentiale observari asupr'a corespondintelui „Delta“, carele si altfelui este destulu de scutit u de tote sub anonimitate; ve rogu, Domnule Redactoru ! barem stat'a să binevoiti a inseră in pretiuul Dv. diuaru de asta-data despre Dlu „Delta“ că ori cine ar' fi dinsulu, facia de mine, este si remaneu nu calumniatoriu pâna atunci, pana candu va dovedi cele ce ascrisu despre mine, că adeca: eu d'in interesu banal i asiu fi lucratu candu-va pentru alegera a doi deputati magari in distric-tul Fagarasului.

Éra alu 2. in ce'a ce privesce cele d'in Nota Dvostra d'in Nru 58. „Fed.“ d'in a. c. in care mi observati, că unu „Polinicellu“ d'in Brasiovu, scriindu unei Illustratii d'in Pest'a despre alegerile de ablegati dietali de acolo, ar' fi atinsu si numele meu intr'unu modu compromisitoriu; cum si că preste totu, s'ar fi facundu multu abusu cu numele si positiunea mea* dechiaru aici, că ori cine ar' fi acel „Polinicellu“ si ori ce ar' fi scrisu elu candu-va despre mine, ace'a nu a fostu cu scirea si invioarea mea, si că prin urmare ace-lu-a si este si remane unu abusatoriu de numele strainu, si in casulu acestu-a, de numele meu.

Eu n'au plenipotentiatu pre nimene să scriu nici pen-tru mine, nici in numele meu, dar' nici nu m'am amestecat de felu in trebile alegerilor d'in Brasiovu, că unul care nu me tincu de jurisdic-tiunea aceea.

Pre langa acestea ve rogu a primi, Dile Redactoru, multiamit'a mea pentru publicarea respunsului meu de mai inainte, si a acestui-a, éra impreuna cu acésta asigurarea despre stim'a ce vi pastrediu.

Ioanu Metianu, protopopu.

Despre monarchie constitutionale.

S'ar poté dice, că diferitele societati omenesci sunt mai aplete a trai sub guvernu monarchicu, decat' republi-canu. Caus'a jace in natur'a omului, care cunoscundu-si demnitatea sa, că e fiinta mai nobila, decat' celealte d'in lume, si asié e domnul toturor lucrurilor : voiesce a-si a-reata poterea asupr'a loru si a le folosi spre acoperirea lip-selor sale, ceea ce i si succede ; inse togma candu influen-tieza asupr'a fientielor lasate la dispusetiunea sa, observa, că dinsulu chiaru asié, că si lucrurile de cari dispune — numai atunci si-ajunge scopulu, daca are ca lau-zu, dupa care să purceda in deprinderile si lucrurile sale de tote dilele.

Omulu, precum separatu, asié si in societate cu altii totu omu remane, imbracatu cu acelea-si dantine, bune seu rele, cultivandu acelea-si vertuti seu viciuri, éra societatea compusa d'in omeni cari, unu lu că si altulu, sunt espusi pericolului de a se abate de la scopulu presupu : chiaru asié are lipsa de calauzu, că si omulu singura-tec.

Cum-că acestu calauzu e necesariu, ni-o areta istoria a genului omenescu, care se direge dupa legile puse sie-si de Ddieu ; apoi in specie istoria poporului evreescu, care in data ce era lasatu de sine, cadea in adunculu fara-de-legilor, cu tote că a avut soli tramisi, cari sè-i spuna voi'a ces ce este legea Monarcului supremu, si acésta a devenit pâna acolo, in catu a trebuitu să aiba legile scrise in piatra, pentru-că n'a voit u le ave scrise in anima.

Mai lamurit u areta acésta filosofii antici, cari scruntandu cu agerimea mintei printre ideele dominante in epoca a loru despre esistintia lui Ddieu, neci unul n'a sciutu dă deslucire chiara despre esentia lui ; ci că vulturulu superbulovitu de segeta d'in naltimdea eterului, recunoscendu-si nepotintia de a petrunde cu intielesulu fara de lumina extraordinarie in adeverulu eternu: se lasara linu pre cam-

pulu de cugetari, cari cadu sub sentiurile omenesci si ostenu eschiamara cu Platone, că dorintia loru generala ar fi, că poetii astatori de fabule si corrumpatori de religiune se nu judece despre intemplările, cari areta esistintia lui Ddieu, neci despreadiunile antice, cari areta esentia lui, „până a-cese va veni unul, care va dă de slucire fundamentala.“ Apoi cine nu scie, că peotii erau considerati la poporile antice de fiinti mai sublimi decat' cailatii omeni, despre cari se credea, că cunosc misteriile divinitatii si sunt medilocitorii intre fiintele cele de diosu si cele de susu ? Asié judeca Platone in Republica sa, care a fostu celu mai mare filosof alu evului vechiu, si in judecat'a sa ni dă testimoniu celu mai invederatu, că omulu lasatu in voi'a sa nu-si poate ajunge scopulu pentru care e creatu.

Premitiendu acestea, nu va fi fara folosu a aminti, că veri-ce familia, corporatione, comunitate, ori societate mai mare are unul supremu, in man'a carui-a e concentrata poterea de a imparti drepturi si a impune a detorintie, si asié in comunu a promova societati. Societatil politice — propriamente statele — potu fi republicane sau monarhice.

Acesta d'in urma a solutistice, unde monarchulu, cerendu consilele unoru individi, duce cîrm'a statului dupa cum cugeta că e mai bine si mai folositoriu pentru supusii sei. Pentru-că monarchulu să nu fie supuse unei responsabilitati atatu de grave, precum este fericirea si bunastarea supusiloru sei, jurisprudentia a introdusu monarchia constitutionala, care este obiectulu acestei disertatii, mai multu d'in punctu de vedere criticu si cu referinta la articulul aparutu in „Rom.“ de la 24. maiu a. c.

Definitiunea monarchiei constitutionale pare a fi acésta : Monarchia constitutionala e acea forma de guvernare, in care principale diregestatule prin ministrii responsabili inaintea reprezentantiloru poporului. D'in definitiunea acésta se vede, că ministrii sunt medilocitori intre principale si poporul si tienu in mana poterea statului, care li-a datu principale. Despre principale se poate dice, că ele nu are in mana poterea statului, pâna ce domnesce constitutiunea, ci are dreptulu de a o luă de la unu ministeriu, care nu scie promove binele publicu, si a o dă altui ministeriu, care promite mai multa desteritate si diliginta in afacerile de statu.

Legile, dupa cari se direge statulu, potu fi varie, dupa cum e geniul si datile poporului, care compune statulu. Acele legi paru a fi mai conduceatorie la scopu, cari sunt scose d'in vietii, datilele seu deprinderile, si spiritulu poporului, de-ora-ce in acestea se reprezinta si scaderile lui, cari trebuie reformate, reestivit u indreptate.

Legile, fia catu de bune si create chiaru numai de filosofi, manipulate de cei mai intelepti si experti barbatii de statu, si pre langa tota perfectiunea loru lasa locu principelui de a pot face rau, chiaru d'in principiul acelu-a, că elu nu este responsabilu inaintea poporului, ci ministeriul, asié catu s'ar poté dice, că principale nu cade sub legi, ci elu direge statulu prin ministrii sei, conformu legilor, cari si-le-a datu. Dara neci aceea nu se poate dice, că principale e asupr'a legilor, d'in causa că elu nu le-a creatu, ci numai le-a primitu si sancionat u prin consentirea sa.

Pentru aceea e falsa assertiunea, că in monarchia constitutionala principale nu pot fi facate, precum se dice in memoratulu articul, altcum destulu de confusu, punendu in frunte titlulu : „Despre monarchie constitutionale“ apoi mai in diosu alunecandu la assertiuni de aceste : singurulu guvernul monarchicu, conformu cu moral'a, este acelu-a care opresce virtutele principelui de a se corrumpe, care dă unu radiemu slabitionei sale si lu-retiene d'in tote părtele in otarele justitiei : este guvernul in care principale nu pot fi facate. De sficea scrieturiu articulului asié : este guvernul, principalele nu pot fi facate, atunci avea intielesu claru ; inse asié precum e formulata sentintia, nu se poate affa care a fostu intr'adeveru scopulu articulului, pentru-că si ici si cole confunda pre principale cu guvernul si pre guvernul cu principale, ceea ce intr'unu statu constitutionalu nu este permis neci la o intemplare. Guvernul are in mani poterea statului, deci faptele, cari se produc in virtutea legilor, fia acele bune seu rele, nu se potu imputa principelui ; exemplu potu fi chiaru fapt'a principelui d'in Romani'a, care suinduse pre tronu si voindu a eternisa memor'a venirei sale in Romani'a printr'unu actu nobilu si adeveratu romanescu, a donat 12 mili galbeni pentru inaintarea unei scole normale (preparandiale) ; era esecutarea vointiei sale o a concreti-ru guvernului. Acum'a cine e caus'a daca vî'a sadita de man'a Domnului n'a adusu rodu ? Si ore n'ar avea dreptu Domnul să iée la responsu pre servii cei netrebnici, cari au ingropat u cei 12 talanti si n'au cascigatu nemic'a cu ei pentru natiune, si in specie pentru patria.

In monarchie constitutionale mai curundu seducu guvernele pre principale, decat' principale se corrumpe guvernele, in casulu acestu-a responsabilitatea era cade asupr'a guvernului, care neglege interesele patriei sale, si asupr'a civilor, cari nu vegheaza asupr'a drepturilor loru, că se impedece pre guvern de a se abate de la lege catu mai puciu.

In genere, acésta se intempla cu guvernele, cari sunt conduse de ambitiunea de a guverna, si starea acésta e mai periculoasa atunci, candu ministrii sunt ignorantii, căci atunci nu sciu sustinere neci autoritatea si virtutea legei, neci a premove binele comunu.

Scritoriul articulului aglomera evenimente de totu soiul, prin cari nu clarifica titlulu : Despre monarhie constitutionale, ci mai multu produce confusione in capula civilor, cari nu si-au uitat inca de detorintia sublima de a lucra pentru Ddieu si patria.

Vasiliu Deciu.

Pesci.

(Urmare.) *

6. Aripiile, tiepeli si dintii. — Tote acestea sunt produse de insemetate inferiora, ba, privindu speciele noastre de pesci, la cari aripiile si dintii nu sunt asié de desvoltate decat' să se pota folosi la ceva, — éra tiepela lipsescu, — amu [poté] dice că nu au nece unu pretiu. Inse spre a cunosc marea valoare a pescilor, cătu si pentru interesul nostru, căci ne folosim cu aceste produse, credu a fi de-sf nu chiaru necesariu, dar' interesantu a scf, de es. spre ce se folosesc aripiile ? Cine nu cunosc ossa de pesce ? cari se intrebuintă spre mai multe scopuri ; éta aceste ossa de pesce sunt productul aripiiloru si nu alu costeloru seu alu sfrului spinarei, cari in generu se numesou la pescii nostri ossa ; asemenea se folosesc aripiile pesciloru spre politura, a dă lustru, s. a.

La unii pesci aripiile servescu că armă, cu care se apera contra inimicilor loru, intre cari se pota numeră si omulu, care i urmaresce ; dreptu-aceea si in contr'a lui se apera ; — ba pescele „Trachinus“ (Quisnu) pota aduce omului rane inficsoate, d'in care causa in timpurile trecute legiuitoru Franciei ordonau că numai dupa taiarea aripiiloru să se duca in piatia astfelui de pesce.

In Itali'a există si asta-di o astfel de lege in privinti a pescelui „Raie“ (Raja). Éra Couch ni spune, că a fostu martorul pâna candu pescele numit „Trachinus aroco“ a strapusu in mana 3 barbati dupa olalta, dupa cateva minute acesti-a sentiu doreri in tota man'a, inse li-a trecutu dupa o frecatura cu oleiu.

D'in pucini pesci cari au tiepa, sunt si de acela-si, cari tocmai pentru că au tiepa sunt periculosi, asié pescese numit „Acanthurus chirurgus“ (Senbader) prin tiepa lui face nesce rane forte pericolose, si d'in acésta causa pescarii se padiesc si se temu de elu că de una sierpe veninosu.

Nu se poate face asemenea intre periculu ce potu cauza pescii cu tiepa si intre pucinul cascigu ce se poate trage d'in tiepeli loru, pentru că acesta se folosesc că si aripiile spre fabricarea de ossa de pesce, la polietura, ba in timpurile antice se intrebuintau că sfircuri de sageta.

Mai toti pescii au dinti, si inca in numeru forte mare, asié catu la unii mai totu ceriulu gurei e incarcatu cu dinti. — Dintii pesciloru nostri sunt mici, de-sf de es. stiuca prin indrasnel'a — seu mai bine prin fomeata ce o caracteriseaza — si cu ajutorul dintiloru ni causeza daune, asié nu e ranitate, că in apropiarea baltilor si apelor linu curgatorie per turme de rati si gasce, ba am vediuta cu ochii pâna ce se aruncă o stiua la pellorulu unui porcu.

Se mai dice, că ea se a catia de animalele cornute, ba ataca si omulu, pre langa tote că dintii ei sunt de buna ajutoriu la acestea jafuri, inse vre-unu folosu pentru omu nu sciu să aduca.

Sunt unii pescii de mare, a caroru dinti se folosesc, asié de es. dintii pescelui numit „Spari“ (Beiassen, la Italiani Orada) se innegrescu cu apa tare, apoi se taia si mediul se intrebuinteza de aurari la anele, sub numirea de „dinti de sierpe.“ — Asemenea folosesc aurarii dintii unei anumite specie de sevalu (Lamna cornubia), cari se punu in anele de argintu si de auru, si astfelui se vindu cu pretiu, fiindu-că se crede că aceste anele (cu dinti de sierpe) sunt aperatore in contr'a boleloru, inlesnesc la copii crescerea dintiloru, inlatureza dorerile, s. a. — Totu d'in dinti de pesce se pregatesc pravuri de dinti, credindu-se că astfelui de pravuri tienu dintii totu-de un'a albii, s. a.

7. Medicamente. Pote fi ore ceva mai naturalu de cău ingrigirea omului de sanatatea sa, fara de care vietii e numai unu hinu ? — Acésta e cauca că omulu nu inceta a incercă tote medilocele (spre a departa bolele de la sine, seu daca acésta nu se poate, celu pucinu a usiură urmările loru (dorerile).

Totu ce produce natur'a se pane la proba, si multumita incercărilor si staruintelor omului, medie alinatorie si vindecatorie pentru diferitele morburi ni dau tote trei regnale naturali.

Daca pescii s'au ivitu de una-data cu apa, si ast'a, dupa urmele ce se asta si dupa presupunerile si esperintele invetatiiloru, datéza de la primele formari ale pamentului, si

*) A se vedé nr. 65 si 67. ai 68 „Federat.“

poate de atunci candu lipsișau plantele și alte animale, apoi potem conchide cu siguritate, că omul îndată după venirea lui pe pământ a trebuit să cunoască aceste animale vertebrate — pescii, și curiositatea, în urma căruia și necesitatea lăua facut să cunoască folosiele, ce aru pot să trage de la aceste animale, și acela că cu atât mai mult, cu cătu pescii suplinișau cea mai necesară, ardente și prima lipsă a omului — foamea. — Dupa tote acestea sună în dreptu a crede, ba scrierile cele mai vechie afirmă, că totu astă de vechia trebuie să fie să intrebuintarea loru că medicamentu.

Primă și principală esperință s-a facut punându-se regulă, că unii pesci sunt vătematori, chiar periculoși, alții improprietăți de sanatate; astă se scie d'in anticitate, că unele specie de pesci sunt preste totu anul buni, era alții sunt preste vera nu numai grei la stomacu, neplăcuti la gustu, ci căruia producători de bole; astă de es. pescii mari și grasi, precum și moronulu, fusarii, s. a. nu se prea cauta în anu-timpuri calde, pâna candu binecuvintatul pastravu și nu numai în totu timpulu gustoșu și prea placutu, ci căruia și morbosilor li aduce dulcetia și alinare. — Cunosc romanul acestă, ba elu în genere mai adaugă, „că pescile cere să băie,” și elu intielege atunci beutură sprițuoșă, de es. vinulu. Unu documentu acestu-a că pescile și forte nutritoriu și spre a-lu pot să mistu stomacul mai cu înlesnire trebuie să-i venimă intru ajutoriu; acelașă esperință, precum am dîsu, e primul, inse totu-de-o dată principalu medicamentu.

Pescii său unele parti ale loru servescu că mediloci spre a departă boile său a mulcomi dorerile, nu va să dica numai că prin înfrenare ajutău conservarea sanatății, ci pescii, ori productele loru, s'au folositu și se folosescu din vechime că medicamente contră multor boli.

Pallas, ni spune că pescile „Cottus gobio” se întrebuintă în Russiă că medicamentu contra muscături de vîperă. — Ficatul scorpionului de mare. Acanthocotus scorpius se dice că are mare putere vindecătoare.

Despre Scorpæna „capu de balauru” (Drachenkopf) ni spune Plinius că e veniosu că ficatul lui e madicamente contră veninului. — Gestner ne asigură că fierău acestui pesce și unu medicamentu de importanță mare, și unal d'intre cele mai cautele, și acela pentru că prin ea se vindecă petele intruncose d'in ochi, prin ea se perdu negeli și ea favorează crescerea perului, s. a.

Esperință atesta, că căruia și carneea și folositoria spre usiurarea creierilor și mai alesu contra versatului și dorerilor de rarunchi. — Carnea se poate manca (precum în Italiă) său se usca și se arde și cenusia se băe cu vinu.

Renard ne asigură că Amboinesii folosescu cenusia ossaloru (a spinarei și a costelor) dela pescile Foxotes jaculari că medicamentu contra frigurilor.

Asemenea se dice că părțile corpului alu Silurului electric „Malapterurus electricus”, prin cari surge său cari conținu fluidul electric, aru aduce vindecare de boli.

Olandesii cred că fusariul electricu „Symnotus electricus”, vindecă părțile lovite de damaia (guta,) era Galenus și alții tienă că acestu pesce vindecă reumatismulu și dorerea de capu. — Asemenea grecii antici ascriu putere vindecătoarei acestui pesce.

Despre calul de mare „Hippocampus brevirostris,” unu pesce veninosu, ni spune Gestner că are putere vindecătoare contra muscături de cani turbati; cenusia lui amestecata cu unsore de untura și salpetru, ori cu otieta tare, favorează crescerea perului, s. a.

D'in ficatul pisicei de mare „Chimaera monstrosa” se casciga o unsore, care e că oleiulu, astă unsore, după cum dice Pontoppiden, are o putere deosebită a vindecării ori si ce rana și lovitură; — sprijni spune, că „farmacistii (apotecarii) esperti lău asigură că ei la ori si ce rana presera unsorea pisicei de mare înaintea ori si carui medicamentu, avendu acela o putere vindecătoare excepțională.

Să, în urma voii aminti, ceea ce în genere e cunoscutu, că unsorea de pesce se întrebuintă cu bunu rezultatul în contră boilelor de pieptu și a altor boli și că unele specie de pesci, de es. mihihiulu s. a. produc o unsore de o bunătate rara.

8. Soldii. — Vorbindu despre unicele produse cării cascigamă de la pesci, am amintită și despre întrebuintarea loru spre diferite scopuri, inse și soldii, acestu productu le noi fără neci o valoare, neconsiderat, se folosescu spre a face d'in ei esenția de orientu „Essence d'Orient”.

Acestu fabricatu se întrebuintă a suflă cu d'insulu margelele de sticla, prin ce acesta primește o coloare că a deveratului margaritaru, și celor necunoscători se si vine cu acela-si pretiu.

„Essence d'Orient” s'a inventat pre la medilociu secolului trecutu de unu francez, care era fabricantu de mețanie.

Ea se fabrică d'in soldii de cleanu, și anume soldii se aduna, se punu în apa și cu acela în piuă, și se pîsează cătu se poate mai finu, după puciul timpu apă capătă facia argintia. Dupa ce s'au pisat soldii cătu mai bine, apă se storce de pre drojdie și punându-se în altu vasu

se lasă pâna ce materiă sulevata se asiedea pre fundulu vasului :

Dupa ce s'a asiediatu se scurge apă cătu mai usiurelu, era pravul de pre fundulu vasului se pastredia, și așteptu-a e, care, suflatu în margele de sticla, li dă acestorui a facă marginaliului adeverat. Întrebuintarea lui e eu astătă mai sigură, căci acestu pravu reziste poterei amoneacului. Snobold ni spune, că d'in unu centenariu de pesci, cleni, se potu estrage 4 pundi soldi, și că spre a pot să avă unu pundu pravu de soldi, sunt necessari 18—20.000 cleni, și astă după facă loru mai curata, ori mai intunecată. — Asemenea soldi se folosescu de costrasi la mai multe lucruri femeiesci.

(Va urmă.)

D'in comitatulu Satumarelui, 1. iuliu, 1872.

Strimate Dile Redactoru! Traimă timpuri în totu privindă grele, dar mai alesu facia cu alegerile de deputați dietali poporulu nostru e espusu la totu felul de tentării intru adeveru grele; poporulu nostru, după ce vede cu ochii sei, ce puiu de tergu au capetatu de nese ani în coca de la deputați d'in dréptă, pretotindinea astă graiescă: „ne-am culcatu pâna acum pre dréptă, nu cunoscem neci unu bine, acumă voimă să probămu si pre stangă;” barem pre la noi în cerculu elect. alu Baiei-Mari astă să lucrul în generalu, și, precum dovedescu urmările alegerilor d'in 5 cercuri ale comitatului, astă poate să fie lucrul și pre aiurea, căci în tote au reusită invingatoria partită a stanga.

Causă, pentru care în cerculu elect. alu Baiei-Mari nu s'au tineru inca alegerea este, că conscrierea alegatorilor d'in Baiaspria nu s'au facutu pre cale, voindu cei d'in dréptă a inscrie de alegatori si pre cei nelindreptăii ministeriulu au ordonat noua conscriere, căci acolo se imparte dreptatea. (?) Fostul deputat Stoll e candidatul dréptei, era alu stângiei e cont. Geza Teleki d'in Sioncuș, carele se vede a fi omu popular,*) și are principie sanatoase. De altu-cum am intielesu d'in fruntasii partitei acestei-a că dinsii, mai înainte de a chiamă, si respective a candidă pre Teleki, au provocat seriosu pre DD. protopopi rom. d'in Bai'a-Mare si Baiaspria — Biltiu și Szabó — că să pasăescu cu unu candidat romanu — firescă d'in partita, stanga, — că dinsii pâna la unalu lu voru sprigini voindu a dă dovedi si resunetu pretensiunilor drépte ale românilor d'in cercului acestu-a.**)

Inse că d. Biltiu — fiindu aderinte de alu lui Stoll — au tanda-mandatu, gurile celor relle vorbescu, că Stoll aru fi promisa, că si-va da totu concursulu pentru redicarea unei episcopie in Bai-Mare, unde parintelui canonici Biltiu i-se deschide perspectiva frumosa — a deveni insu-si episcopu, era ființu canoniciu, său în casulu cellu mai reu i-se va marf solutiunea, că la parocu d'in Baiaspria. La tote aceste numai atâtă dicu: Valeat quantum valere potest.**) Unii d'in preoți estu-modu insufletescu poporulu că să tienă ca dréptă: „Vedeti, dragiloru meu, cu dréptă mancău, cu dréptă ni facem cruce, de vomu mori, de-a-dréptă lui Ddieu vomu sta, astă dăra trebuie să tienemu cu partita dréptă.” Altu preotu era-si că argumentu pentru dréptă au adusu „emancipatiunea jidănilor,” in urmarea acestei-a toti poporenii au esu d'in beserică.

Despre decursulu alegarei ce va se fia inca de acum, voi referă la timpulu seu.

Vespe.

VARIETATI.

*(D. Alexandru Comanescu) adjunctu de concepție și fostu presed. sedriei cetățenești d'in Albă-Iuliă este numită judecătoriu la judecătoria districtuale de Albă-Iulia.

*) De unde si pâna unde?

**) Intelligenteri întrege d'in acelui cercu elect. să-i fie rusine obradiului că magiarii trebuie să o scormonescă a se desceptă.

***) In asemenea casuri se promittu munti de aur și omeni mici scorăscu lacruri mari. D. Scoll este ce e dreptu, unu neamțiu de unu stângiu, dar' totu nu este harnicu a face astă lucru mari, de altminterea daca respectivii ar credă atunci s'ar candidă insi-si, că ce mai usioru și mai siguru ar dobandi cellea ce li promittu altii.

Red.

*(Tass'a carausfei postali) pre Semestrul II. an. 1872 prin ord. minist. este statorită de la 1 vallu și 1 statiu (2 mile) pentru district. post. de Casiori'a 1 fl. 22 cr., p. celul de Oradea-M. 1 fl. 24 cr. pentru celu de Timișoara 1 fl. 28 cr. — Sabiu 1 fl. 24 cr. — era banii de biciu și untura ramână că mai nainte.

** (Tergu de septembra) Comunității Socodoru în Comit. Aradului i s'a datu dreptulu de a tienă în fie care septembra, Sambată, tergu de septembra.

** (Unu complimentu prăgrăciosu.) Dn'a P.... dñeșă intr'o di lui F... Mi-amuscatu limbă. — Nu se poate, respunse d. F... căci atunci te-ai fi otravitu.

** (Diuarialu „Correspondintă pe stană”) ni aduce scirea, că bancă franco-austriacă și cea franco-ungurescă, apoi casă Erlangor d'in Londonu inchiria definitivu cu ministeriulu unguresc de finanțe contractul în privindă exploatare minii de feru și carbuni de la Uniadorei și d'in siesulu Jiului (cottulu Uniadorei.)

** (Tergu de septembra) Comunității Magyar-Bánhegyes, în comitatul Cinaidu, s'a datu dreptulu a tienă tota septembra, în fie care sambată, tergu de septembra.

** (Deputați pentru cameră Ungariei) s'au alesu pâna acum 219 deschisti și 129 opozitionali.

** (D'in Selagiu) primiu scirea imbucurătoare, că dlu Georgiu Popu, candidatul național în cerculu electoral Silagiu Cehu, e sigură.

** (Projectul de preconvenție a comercialei) se se va inchisa între România și Dngaria ce elabora în sectiunile respective din ministeriul de comerciu. Momentul celu mai interesantă, dñeș „Pesti-Napó,” este, că pâne acuză proiectul, că rereferescu la convenționi comerciale cu statele emigre, se elaboră în ministeriul austriac de commerciu, și spoi te dedean ministeriului Ugariei spre revisiune și amendare; la convențiunea d'in cestiuțe înse relaționă și intorsa. Acelașă e primă convenționă comercială pe care organile guvernului ungurescă.

Sciri electrice.

Constantinopol, 4. iuliu. Guvernul român numi pre principele Ionu Ghica de reprezentante seu la înaltă Portă.

București, 4. iuliu. Ministrul Costaforu se reintorse astă-di de la Constantinopol. — Diuariile conservative lu felicită că-i succesi a împedecă tienerea conferinței în cestiuțe jidănilor.

Odessa, 5. iuliu. Resbelulu cu Chiva e inevitabilu, fiindu că acelașă nu vră se elibere pre toti prisonierii. Ultimatulu se va tramite inca în lună acelașă.

Stockholm, 5. iuliu. Crisă ministerială norvegică e terminată prin numirea ministrului de culte și instrucție publică.

Viena, 6. iuliu. Tote consistoriale au înserinat organile loru subordinate a speră cu tote medilocele ordulu jesuitilor persecutati in Germania și a convinge lumea despre meritul și prețul acestui ordin.

Constantinopol, 5. iuliu și Viena-regele Egipetului voiescă a desfintă, abrogă capitulatiunile, a introduce tribunale și a cere consentimentul Portei pentru unu imprunutu nou.

Bursa de Viena de la 5. iuliu, 1872.

5% metall.	64.60	Londra	111.35
Imprum. nat.	71.80	Argintu	108.90
Sorti d'in 1860	104.80	Galbenu	5.36
Act. de banc	852.—	Napoleond'or	8.88%,
Act. inst. creu.	330.—		

Repusuri. Dlou Albianu și Somesianu în Sionă-Mare: Corresponție Dv. — ună relativă la canonică de la Mesteacanul, cărătăru de deputat în cerculu elect. alu Mesteacanului, era cealaltă relativă la ultimele alegeri districtuale pentru cele două posturi cardinali — fiindu si de natură polemică prea personale si superate prin evineminte, nu se potu pune

blică și nu se voru publică neci altele, ce ni-ar mai veni d'in districtulu Dv. pentru cînterul că numai Ddieu săn-
tul ve intellege, apoi certele personali ale Dv. nu potu in-
teressă pre nimene d'in marele publicu romanescu, decât
era numai si singuru pre Dv. — Precătu tempu dura luptă
de principie va lipsi d'in districtulu Cetății-de-Petra și va
fi inlocuita totu numai si namai de certe pentru persone,
nu vi-aduceți rusele cele negre, (hainele celor lutose) la
tergu, ci spelați-le a casa. Ajunge căte unu reportu seccu
că publiculu cetitoru să scie că nu ati perit inca d'im-
preuna cu tribunalulu. Va trece multu tempu inca pâna candu
districtulu Dv. va potă desceptă interessa publicului rom.
pâna atunci dura „bene latere“ va fi lucrul celu mai intel-
leptu ce lu poteti face, pentru că „Es ist viel — ba dieu
— alles faul in Danemark.“ Red.

Pr opriet., edit. și red. respundet.: **ALES. ROMANU**

Locu Deschisu pentru affaceri personali.)*

Cu ocaziunea alegerii de deputat in Chisneu subsem-
natau vorbiamu cu nisice alegatori de frunte despre blaster-
matiele ce se faceau in secretu pentru caderea deputatului
national — dintrodată numai me pomenesc că notariului
d'in comuna romanesca Misca D. Georgiu Vargă inflandu-se

*Red. pentru comunicatele de sub acăsta rubrica nu
primește responsabilitate decât numai facia de tribunalulu
de presa. Red.

in chipulu broscui candu era în luptă cu taurulu, nu se sfîră
in publicu a me intrună de „miciunosc“ fără ca eu să fi
stinsu cătu de putină cinstita-i persona si fără ca Dsa să
fia scintu ceea ce vorbissem eu să aruncat într-o noi ca
muscă in aeru deci fiindu că pre nedreptulu m'au insultatu,
— „epitetul“ ce mi-ai datu lu reintorsu și-l declaru
de „insultatoru“ si purcederea lui „ne onesta“ pana ce nu
va dovedi ceea ce au affirmat facandu-lu totu-odata atentu
că de alta data să fie precaut si să crutie pre ori si cine;
— căci se numera între barbati si nu între princi. Siepre-
usiu 30. iuniu, 1872. Ionu Ciora, m. pr. candid. de
preutu.

Repusu la refesiunea Dlui N. Butariu Nr. 58., Fed.“

Dnule Butariu! vedi pailu in ochiul altui-a, era
barn'a in ochiu-i nu o vedi! me miru că si acum'a dupa-ce
ti-am arestat fără-de-legile si nedreptările, totu-si avusesi
cudadiarea dea te ivi in publicu cu altu respunsu mincinosu,
dreptu-aceea calumnie, cari Dta miile insusisi, le poti tiné
pentru Dta, că mai mare mincinosu că Dta nu esiste nime, dar'
si omu rateciu de la calea adeverului. Dnule Butariu! esci
ouea a sut'a, care a rateciu prin manti pastii, numai cătu
dupa Dta nu va veni pastorilu si nu va lassă pentru Dta
cele noue dieci si noue.

Dup'a provocarea-ti facuta să-ti documenteze materialul
incassat prin Dta, totu-de-un'a ti-sum la dispusetionne. Cu
permisiunea On. Redactiuni voiu aminti numele fiese-carui
individu si cătu ti-au solvitu, de unde nu vei mai potă
văsică intr'o lature si alt'a: D'in Pleseutu; d'in lad'a co-

munale 6 fl. 95 cr.; de la Ionu Filimonu 1 fl. 10 cr. Stanu
Ursu 2 fl. Pavelu Bodea 1 fl. 60 cr. Nicolau Bodea 2 fl.
26 cr. Mihaiu Braica 1 fl. 60 cr. Georgie Pasarila 2 fl. Iosu
Pasarila 3 fl. Toma Balaciu 1 fl. 80 cr. Nicolau Siurtea
1 fl. 50 cr. Nistoru Braica 1 fl. 60 cr. Pavelu Pasarila 1 fl.
50 cr. Solomonu Herbeiu 2 fl. Arseniu Siurtea 2 fl. Ioanu
Siurtea 1 fl. Filimonu Budea 1 fl. 80 cr. Ivante Siurtea
2 fl. Ioanu Brinda 78 cr. Ioanu Bodea 60 cr. Ioanu Siur-
tea 80 cr.

D'in filia Gura-Vale: lad'a com. 2 fl. 84 cr.; de la
Neamtu Vasile 2 fl. Vurdea Ionu 80 cr. Vurdea Ioanu
1 fl. 95 cr. Martisiu George 1 fl. Neamtu Militonu 1 fl.
88 cr. Lupeiu George 1 fl. 75 cr. sum'a 49 fl. 75 cr.

Totii acești individi sunt gata a sta in facia cu Dta
totu-de-un'a pentru sum'a incasata prin Dta, care o-ai con-
sumat si acum'a o negi de la scoalele noastre, esci preotu,
predicu adeverul, si faci nedreptati, ar' trebui să fi lumen's
lumei si sareas pamentului, adeca, mai pre scurtu, bine voi-
esca on. publicu a judecă, ore nu esti dta intamulu si min-
cinosu carele voiesci cu mincinele-ti a mari intunericul
dă si acum'a dapa ce ti-ducementau că nu ai incassat
banii scoleloru, si că nu i-ai consumat?

Deci vinu cu tota stim'a a provocă pre V. Senatul eco-
leriu Aradu a luă notisie despre astfelu de inspectoru si
a-lu trage la darea ratiociniului pentru banii intrati d'in su-
dore poporului romanu; căci daca vomu fi tău asié, a poi
vomu ajunge acolo unde si-au dusu mutul ep'a.

Lupescu.

Hartbie, Bilete de visita, Sigille si alte requisite de scrisu, Tote de cea mai buna calitate, cu pretiurile urmatorie

Hartbie francesc de epistole.

Numele, literale initiale si coron'a se intiparește gratuitu	fl. — 45 cr.
100 bucati in octavu, hartbie fina, albă	— 65 *
100 angloeci, vergate ori liniate	— 75 *
100 , vergate, in multa colori	— 85 *
100 , in quartu (patratu) fina, albă	— 1
100 , angloeci, dintate ori liniate	— 30 *
100 , cuverte (invilitorie) in octavu, albă	— 50 *
100 , fine, octavu vergate, hartbie tare	— 55 *
100 , colorate, vergate	— 60 *
100 , pre d'in lastru spolii	— 65 *
100 , pentru quartu, vergate, hartbie tare	— 30 *

Două litere frumosu, d'impreuna cu corona se impresa in os-
bite colori moderne, costa pre 100 foile de hartbie cu monogramu

100 cuverte in stilul monogramu

— 30 *

100 de bilete de visita

pre hartbie cu liniu duplie, ea mai fina litografa este mai fina
de scrisore totu acelas-si cu impressiunea negra fina

fl. 1 — cr. — 50 *

Pene de otelu

Pene regulatorie aplicabile la tota man'a si pre orice felu
de hartbie, 12 bucati

fl. 24 cr.

1 duzine ang. in feluri prea fine

— 10 *

12 duzine (1 cartonu) sortele de mai susu

— 80 *

1 peno de aluminiu, scutită de racina

— 10 *

1 peno de canecu, esecatiti in felul loru

— 10 *

1 condesă de plumbu, calit. buna, 10, 15, 25, 35, 45 cr.

1 astură (cotor) de peno, calit. buna, 10, 15, 20, 30 cr.

Esecintă si reamintită penea magnum bonum, aplicabile la tota man'a,
d'impreuna cu stilul, 12 bucati 15 cr.

Spre mare insemne si indemnare sunt nemele condice de
plumbu cu masina, cari nu trebuie ascutite si sunt ascurate contra fran-
geri verzuiai, 1 bucată in lumen 10 cr., 1 buc. in osu 15 cr., 1 bucată cu capsula de
plastic si cuvertase 90 cr. provisioru d'a împăcăsul, de ajușu pre 3 lumen 10 cr.,
1 buca cu rasu plumbu si negra 5 cr.

Frumosu stilu de peno

Una stilu de peno prea fina si filigrana lucrată, de osu, provaduita cu una Micro-
fotografia interesanta, se poate capăta cu pretiul bagatelu de 25 or. 1 bucată.

Sigille finu gravate,

cu scrisore prea-frumosa.

1 bucată cu două literi si manunchiu finu 50 cr. — Corona costa 30 cr. Nume in-
trege se socioscesc etișnă.

Tescuri pentru tiparire d'impreuna cu numele, finu lucrate

2 fl. 80 cr.

Stampile d'impreuna cu ladița de tioșache, unsore si penișu

4 fl. 50 cr.

Cela mai nouă Stampilă cari se umedescă de sine

si tiparesc 1600 de copie cu o singura umedesca a maselor, prea-indemnante pentru
oficio si contoare. Pretiul unei-a, d'impreuna cu cea mai fină gravura 6 fl. 50 cr.

Cartecelle (bilete) de gratulatne la din'a mu-
meliu, etc. forte frumosu si elegantu adjutate 1 buc. 5, 10, 15 cr. era cele
supr-a-fine, d'impreuna cu periantă profumata purură miroitorie 20, 30, 40, 60 cr.

Tablute elastice si nedreptabile pentru societate, pretiul unei-a 5, 10, 15, 20 cr.

Tecu (mapa) de scrisu mico, formatu octavu, fara de requi-
site, cu incușări (broșa) 1 2, 25 cr., 1,50, 1,80. Acolea-si d'impreuna cu requi-
site fl. 2, 2,50. Incrate in lumen alături d'in lastru, cătu si d'in afara fl. 3, 3,50, 4, 4,50; formata quatu mare fara de requisite fl. 3, 3,50, 4. Acolea-si lucrate cu luxu
fl. 4,50, 5, 5,50.

Marce de sigillatu epistole, cari parțu indemnare,
estintă si lipire sigura sunt si preferi oblate si corai rosie, cea mai fină sali-
tate, si cu firma, insome nume orii monograma, pretiul cu 500 bucati 1,20, 1000
buc. fl. 1,00, 1,20.

Papeterie. Una Invilitorie (envelopa) frumosu lucrata,
plina cu felurite hartbie de luxu si cuverte, pretiul 1 buc. 25, 35, 50, 60, 80 cr. 1 fl.

Presentu (cartă) etișnă si practică e nouă garnitura
de scrisu tornata d'in bronz si compusa d'in urmaritoare 10 bucati: 1 Calimariu
cu apartenie, 1 flenstoru de peno, 1 pondu prea hartbie, 2 luminiar, 1 termometru, 1 luminiar manuial, 1 instrumentu de facut focu, 1 sterghitoru de peno si
un substrat de orologie si pretiose, tote frumosu si elegantu lucrato, era pretiul
numai 3 fl.

Pulvere de negrela nouă inventata, mestecata numai
cu apa produse celu mai esecinte negrenute luctoriu, 1 cutișu 20 cr.

Modeluri pentru deprinderi in scire ordena-
ria si caligrafie, pentru invatatorii si scolari, 1 fascioru, formatu micu, cu
12 exemplare de diferite scrisori 10 cr. — 1 fasc. formatu mare cu 20 exemplare
pompase de scrisori caligrafie 65 cr. — Modeluri pentru a inventa curențu desem-
nabilu metodelu celu mai nou, pentru incepatori si diletanți, alegandu dupa placu costă
1 fasc. 10, 15, 25 cr.

Completa scola de desemnu in 6 fascicule, edata de
una renomata maestru de desemnu, insependu de la primele lineamini (brasatura)

In acăsta calitate se potu capetă numai la

A. FRIEDMANN in Vien'a, Praterstrasse Nr. 26.

Anunciu de cruceri a lui FRIEDMANN

dovedesce, că dinsulu stă facia cu ori-ce concurintia, si cu tote că articlii se anuncia cu pretiuri ne mai auditu de efine, totu-si in calitate ei sunt
preste tota acceptarea multumitoru.

1 cr. 5 bucati de peno bune de oculu.	5 cr. Unu scisoritoriu de portat in pusunariu.	8 cr. Unu orologiu de copii d'impreuna cu catene.	10 cr. forfecă bune de oculu.	20 cr. Una perla fina de pusunariu, cu petelesci oglindă.
1 cr. 2 bucati de stiluri de peno.	5 cr. Unu printistoriu de fată.	10 cr. una massă de mutase fină pentru domni.	10 cr. Una făconu de apa buna sau sapun pentru pete.	20 cr. 1 par. vaseră de flori de porcelanu.
1 cr. 1 tecu de scrieri.	5 cr. catene frumosu de orologie.	10 cr. Una cartecile fina de notite cu calendarul.	10 cr. Una cutișu cu 12 brei de colori fine.	20 cr. 1 par. ciorapi tari si lungi pentru dame.
1, 2, 3, 5 cr. diferite artificii parfumate de foci bengalaice de casă.	5 cr. Una manșeta de sticla putină lumină.	10 cr. Una cutișu fină de colori fine.	10 cr. Una cutișu fină de peno prea-finu perfumata.	20 cr. 1 par. ciorapi tari si lungi pentru dame.
2 cr. 1 lingura de cafea de metalu suflatu cu ar- gintu.	5 cr. Un globo de argintu, celu mai bunu midilouc pentru curatirea metalului.	10 cr. Una făconu fină de peno prea-finu perfumata.	10 cr. Una catene pentru forfecă.	20 cr. 1 par. ciorapi tari si lungi pentru dame.
2 cr. 1 buc. supanu de toaletă, finu.	5 cr. Diferite lucruri de jocu.	10 cr. Una făconu fină de peno prea-finu perfumata.	10 cr. Una catene pentru dessertu de porcelanu.	20 cr. 1 par. ciorapi tari si lungi pentru dame.
3 cr. 1 tineritoriu de chiesi practică.	5 cr. Una jocuri socială.	10 cr. Una teiera de dessertu de porcelanu.	10 cr. Una masina practica de cigară.	20 cr. 1 par. ciorapi tari si lungi pentru dame.
3 cr. 1 pera de usu.	5 cr. Una carcasica frumosu de chiperi cu testu.	10 cr. Una teiera de dessertu de porcelanu.	10 cr. Una masina practica de cigară.	20 cr. 1 par. ciorapi tari si lungi pentru dame.
3 cr. 1 cartecca papiru finu de cigară de Havannă	5 cr. Una inelua frumosu.	10 cr. Una teiera de dessertu de porcelanu.		